

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Kursplan

Fakultetsnämnden för humaniora och samhällsvetenskap

Institutionen för språk och litteratur

1SS110 Inriktning språk och språkdidaktik för modersmållärare, 60 högskolepoäng

1SS110 Orientation linguistics and the teaching and learning of mother tongue languages, 60 credits

Huvudområde

Svenska som andraspråk

Ämnesgrupp

Svenska/Nordiska Språk

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G1N

Fastställande

Fastställd av Organisationskommittén 2009-12-07
Kursplanen gäller från och med höstterminen 2010

Förkunskaper

Grundläggande behörighet

Mål

Efter avslutad kurs skall de studerande kunna:

- redogöra för kunskaper och ha färdigheter för att kunna hjälpa och bedöma elever i deras språk- och läsutveckling med hänsyn till faktorer som ålder, klass, kön och etnicitet
- redogöra för det svenska språkets struktur i ett kontrastivt perspektiv med tyngdpunkt på svårigheter i svenskan för andraspråkinlärare
- redogöra för grammatisk terminologi
- utföra kontrastiva analyser av ett urval i Sverige aktuella minoritetsspråk
- uttrycka sig mottagaranpassat och korrekt i tal och skrift i olika kommunikationssituationer, särskilt de med anknytning till lärares språkliga vardag
- redogöra för aktuell språk- och litteraturredidaktisk forskning samt kunna omsätta dessa i praktiskt klassrumsarbete
- redogöra för och analysera barns och ungdomars läs- och skrivinlärning
- redogöra för hur språkinlärning går till
- diskutera och redogöra för mångkulturella elevers behov och speciella

inlärningsituation

- redogöra för olika kulturella berättartraditioner och därigenom ha redskap för att stärka barns språk- och identitetsutveckling
- använda bibliotek och språkliga hjälpmedel, som lexikon, handböcker och datorbaserat språkstöd, för studier och yrkesliv
- redogöra för grundskolans och den frivilliga skolans styrdokument och den svenska skolans värdegrund
- behärska grundläggande IT-verktyg för olika undervisningsändamål
- självständigt och tillsammans med andra kunna planera, genomföra, utvärdera och utveckla modersmålsundervisningen i enlighet med aktuella styrdokument.

Innehåll

Delkurs 1: Kontrastiv grammatik och språkfärdighet (10 hp)

Den nusvenska grammatikens grunder studeras i ett allmänt såväl som kontrastivt perspektiv. Ordklasser, ordböjning, ordbildning och syntax behandlas. Den pragmatiska och semantiska sidan av det svenska språket studeras och grammatisk analys samt språkriktighet tränas i olika färdighetsövningar.

Delkursen ger också en inblick i bibliotekens olika sökverktyg och hur man kan använda sig av informationsteknik i undervisningen.

Delkurs 2: Muntlig och skriftlig kommunikation (10 hp)

Delkursen tar upp retoriken som grund för muntlig och skriftlig kommunikation och tränar förmågan att uttrycka sig mottagaranpassat och korrekt på svenska i tal och skrift i olika kommunikationssituationer, särskilt de med anknytning till lärares språkliga vardag. Delkursen behandlar också förhållandet mellan språk och samhälle, där ålder, klass, kön, etnicitet och andra faktorer som har betydelse för språket ges särskilt utrymme.

Delkurs 3: Barns och ungdomars språk- och läsinläring (10 hp)

Med utgångspunkt i aktuell forskning studeras barns och ungdomars språk- och läsinläring ur ett mångkulturellt skolperspektiv. Läromedel och läromedelspråk för läs- och skrivinläring analyseras och diskuteras. Aktuell språk- och litteraturdidaktisk forskning fokuseras och diskuteras för att kunna omsättas i praktiskt klassrumsarbete

Delkurs 4: Andraspråksinläring och kulturmöten (7,5 hp)

Kursen ger en introduktion till andraspråksinläring och belyser skillnader mellan första- och andraspråksinläring och olika faktorer som påverkar språkinläringen. Vidare visar kursen på hur olika arbetsformer kan stödja en parallell språk- och kunskapsutveckling. Kursen ger även en orientering om kulturmöten i skolan och hur olika referensramar och tankemönster påverkar tolkning av olika språkhandlingar.

Delkurs 5: Kulturella berättartraditioner (6 hp)

Genom övningar, diskussioner samt analys av berättandets historik och symbolik görs de studerande medvetna om berättandets betydelse i undervisningen.

Delkurs 6. Kursplaner, det svenska skolsystemet och dess värdegrund (1,5 hp)

Delkursen behandlar det svenska skolsystemet i allmänhet och styrdokument som berör modersmålsundervisning i synnerhet. Den värdegrund som utgör basen för svensk skola behandlas också och jämförs med internationella förhållanden.

Delkurs 7: Verksamhetsförlagd utbildning (15 hp)

Didaktisk teori som behandlas under inriktningen kopplas ihop med skolans verksamhet

genom denna delkurs. På motsvarande sätt illustrerar problemställningar uppkomna genom VFU centrala moment i den didaktiska teori som behandlas. De studerande ges tillfälle att omsätta sina kunskaper i praktiken. De får även dokumentera och utvärdera undervisningssituationer, ta del av lokala styrdokument och utifrån sina iakttagelser problematisera det pedagogiska arbetet.

Undervisningsformer

Undervisning ges i form av campusförelagda föreläsningar och seminarier bredvid nätbaserade diskussioner och nätdistribuerat undervisningsmaterial.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd.

För slutbetyget Väl Godkänd krävs väl godkänt resultat på 30 högskolepoäng av delkurserna.

Studenter vid Linnéuniversitetet har rätt att få sitt betyg för kurs översatt till den sjugradiga ECTS-skalan. För att få sitt betyg översatt ska studenten lämna en begäran om detta till läraren vid kursstart.

För studerande som ej godkänts vid ordinarie tentamenstillfälle ges möjlighet till endast fyra ytterligare tillfällen.

Vid betygsättning av den verksamhetsförelagda utbildningen används något av betygen Godkänd eller Underkänd. Vid underkänd ordinarie verksamhetsförelagd utbildning ges möjlighet till endast en förnyad prövning.

Kursvärdering

Efter avslutad kurs genomförs en kursutvärdering som sammanställs och återkopplas till studenterna samt arkiveras enligt institutionens bestämmelser.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Kurslitteratur

Delkurs 1. Kontrastiv grammatik och språkfärdighet (10 hp)

Ekerot, Lars-Johan. 1995. *Ordföljd, tempus och bestämdhet: föreläsningar om svenska som andraspråk*. Gleerups. 186 s.

Philipsson, Anders. 2004. "Svenskans morfologi och syntax i ett andraspråksperspektiv". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur, s. 117–151. 34 s.

Stroh-Wollin, Ulla. 1998. *Koncentrerad nusvensk formlära och syntax*. Studentlitteratur. 58 s.

Stroh-Wollin, Ulla. 1998. *Koncentrerad nusvensk formlära och syntax. Övningar med facit*. Studentlitteratur. 120 s.

Svenska Akademiens ordlista. Utgiven av Svenska Akademien. 1998 eller senare. Norstedts.

Svenska skrivregler utgivna av Svenska språknämnden. 2005. Liber. Andra, utökade upplagan. 220 s.

Tingbjörn, Gunnar. 1979. "Kontrastiv minigrammatik". I: Hyltenstam, Kenneth (red.). *Svenska i invandraperspektiv*. Liber. 38 s.

Viberg, Åke, Ballardini, Kerstin & Stjärnlöf, Sune. 1986. *Svensk grammatik på svenska*. Natur & Kultur. 180 s.

Wellros, Seija. 1998. *Språk, kultur och social identitet*. Studentlitteratur, s. 13–99. 86 s. (urval).

Av institutionen tillhandahållet material. Ca 200 s.

Delkurs 2. Muntlig och skriftlig kommunikation (10 hp)

Ask, Sofia. 2006. *Hållbara texter*. Liber. 67 s.

Einarsson, Jan. 2004. *Språksociologi*. Studentlitteratur. 200 s. (urval)

Fällman, Barbro. 2002. *Tala & engagera. Populär presentationsteknik*. Studentlitteratur. 2:a uppl. 73 s.

Lindstedt, Inger. 2002. *Textens hantverk. Om retorik och skrivande*. Studentlitteratur. 146 s.

Strömquist, Siv. 2006. *Uppsatshandboken*. Hallgren & Fallgren. 4:e uppl. 28 s.

Svenska Akademiens ordlista. Utgiven av Svenska Akademien. 1998 eller senare. Norstedts.

Svenska skrivregler utgivna av Svenska språknämnden. 2005. Liber. Andra, utökade upplagan. 220 s.

Av institutionen tillhandahållet material. Ca 200 s.

Delkurs 3. Barns och ungdomars språk- och läsinlärning (10 hp)

Bjar, Louise (red.). 2006. *Det hänger på språket*. Studentlitteratur. 180 s.

Chambers, Aidan. 2003. *Böcker inom oss: om boksamtal*. Norstedts. 170 s.

Dysthe, Olga. 1996. *Det flerstämmiga klassrummet*. Studentlitteratur. 50 s. (urval)

Längsjö, Eva & Nilsson, Ingegärd. 2005. *Att möta och erövra skriftspråket. Om läs- och skrivlärande förr och nu*. Studentlitteratur. S. 5–76. 71 s.

Rehnqvist, Gunilla & Svensson, Gudrun. 2008. *Lära om språk*. Gleerups, s.1–71. 70 s. (urval).

Tornberg, Ulrika. 2005. *Språkdiraktik*. Gleerup. 3 upplagan. 184 s.

Barn- och ungdomslitteratur som väljs i samråd med undervisande lärare. Ca 200 s.

Av institutionen tillhandahållet material. Ca 150 s.

Delkurs 4. Andraspråksinlärning och kulturmöten (7,5 hp)

Att undervisa elever med svenska som andraspråk – ett referensmaterial. 1999. Skolverket. 103 s.

Axelsson, Monica (red.). 1999. *Tvåspråkiga barn och skolframgång – mångfalden som resurs.* Språkforskningsinstitutet i Rinkeby. 72 s. (urval)

Bijvoet, Ellen (red.). 2006. *Vidga vyerna! Om människor, möten, mångfald.* Språkforskningsinstitutet i Rinkeby. 138 s.

Bjar, Louise & Liberg, Caroline (red.). 2003. *Barn utvecklar sitt språk.* Studentlitteratur, s. 9–193, 215–235. 204 s.

Bjar, Louise (red.). 2006. *Det hänger på språket.* Studentlitteratur. 237 s. (urval)

Gibbons, Pauline. 2006. *Stärk språket, stärk lärandet. Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för och med andraspråks elever i klassrummet.* Hallgren & Fallgren. 183 s.

Hedenkrona, Eva & Kós-Dienes, Dora. 2003. *Tvärkulturell kommunikation i förskola och skola.* Studentlitteratur. 122 s.

Ladberg, Gunilla. 2000. *Skolans språk och barnets – att undervisa barn från språkliga minoriteter.* Studentlitteratur. 230 s.

Naucler, Kerstin. 2004. ”Barns språkliga socialisation före skolstarten”. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle.* Studentlitteratur, s. 437–455. 18 s.

Rehnqvist, Gunilla & Svensson, Gudrun. 2008. *Lära om språk.* Gleerups. 38 s. (urval)

Wellros, Seija. 2004. ”Språk och kultur i undervisningen i svenska för vuxna invandrare”. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle.* Studentlitteratur, s. 645–673. 28 s.

Av institutionen tillhandahållet material. Ca 200 s.

Delkurs 5. Kulturella berättartraditioner (6 hp)

Auraldsson, Kerstin m.fl. 2004. *Börja berätta! Om sagor och berättande samt sagotips i olika genrer.* Bibliotekstjänst. 3:e uppl. 272 s.

Fast, Carina. 2004. *Berätta! Inspiration och teknik.* Natur och Kultur. 134 s.

Av institutionen tillhandahållet material. 200 s.

Delkurs 6. Kursplaner, det svenska skolsystemet och dess värdegrund (1,5 hp)

Lindgren, Maria. 2008. Språklig förmåga och kursplanemål i individuella utvecklingsplaner. I: *Femte nationella konferensen i svenska med didaktisk inriktning. Forskningens tillämpning i skolan*, Lindgren, Maria m.fl. (red.). *Texter om svenska med didaktisk inriktning: Nationella nätverket för svenska med didaktisk inriktning*, ISSN 1651–9132; 5. s. 106–117.

Längsjö, Eva & Nilsson, Ingegärd. 2005. *Att möta och erövra skriftspråket. Om läs- och skrivlärande förr och nu.* Studentlitteratur. 66 s. (urval)

Skolverket. Karta över utbildningssystemet. www.skolverket.se/sb/d/767

Skolverket. Kursplan och betygskriterier för modersmål. www.skolverket.se >>
Kursplaner och betygskriterier

Skolverket. Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo94. www.skolverket.se/sb/d/468

Skolverket. Läroplan för de frivilliga skolformerna, Lpf 94.
www.skolverket.se/sb/d/468

Tingbjörn, Gunnar. 2004. "Svenska som andraspråk i ett utbildningspolitiskt perspektiv – en tillbakablick". I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). *Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle*. Studentlitteratur, s. 743–761. 18 s.

Delkurs 7. Verksamhetsförlagd utbildning (15 hp)

Chambers, Aidan. 2003. *Böcker inom oss: om boksamtal*. Norstedts. 170 s.

Dysthe, Olga. 1996. *Det flerstämmiga klassrummet*. Studentlitteratur. 50 s. (urval)

Tornberg, Ulrika. 2005. *Språkdiraktik*. Gleerup. 3 upplagan. 184 s.

Uljens, Michael (red.). 2005. *Didaktik: teori, reflektion och praktik*. Studentlitteratur. 150 s. (urval)